

Путописање

Делтом Бисерне реке

ХОНГ КОНГ И МАКАО

Заиста је лепо отићи у топле крајеве када Београд окује зима. Са мало ствари у коферу крећем у правцу Хонг Конга, тамо је сада +25 степени. Australian Airlines има одличну везу преко Беча одакле лети удобним B777 право у Хонг Конг. Насмејане стјуардесе у црвеним хулахопкама у пратњи пилота улазе у авион пре свих. Док гледам одозго, са гејта G 01 видим много људи и машина који вредно раде да лет OS 057 полети тачно на време са свим путницима и робом коју треба да превезе скоро 9000 километара даље. Наш пртљак је спреман за укрцавање, ту је роба која путује као карго, храна и пиће, ствари за free shop продају у авиону али и гориво, вода, струја, папир, слушалице, ревије и новине за читање, ћебад за покривање. За путнике бизнис класе ту су прибор за личну хигијену, фина вина и шампањац, кавијар и италијански сиреви и посебна јела која сервира кувар током лета. Ово је све требало спаковати за сат и по колико је један од 5 Аустриан авиона B777 на земљи. Права уметност.

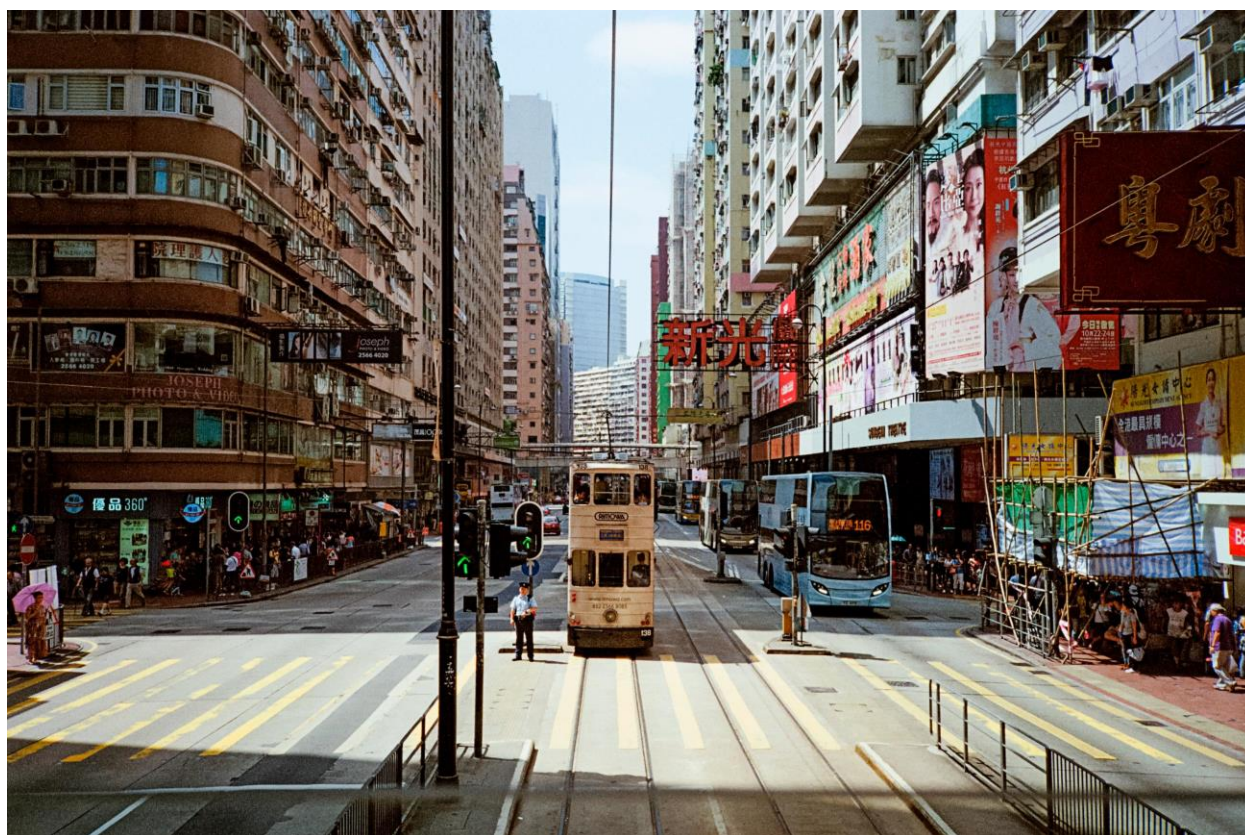
Прелетели смо Беч и Пандорф и упутили се у правцу Сибира. Док обарам седиште и претварам га у кревет за спавање питам се како је у Хонг Конгу? Да ли је сличан Пекингу или је потпуно различит? Стјуардеса на лету из Београда за Беч ми је рекла да је тамо још боље него у Њујорку.

Пролазе сати. Уморан од зиме и обавеза лако сам заспао. Пробудила ме је насмејана стјуардеса у црвеном и пожелела ми је добро јутро. После 12 сати лета смо веома близу. Попуњавам листић за улазак у Хонг Конг. Са пасошем Србије дозвољен је улазак без визе у трајању до 14 дана, а у Кину до 30 дана, ето прве разлике. Брзо пролазим контроле, преузимам пртљак и крећем возом Airport Express према граду. Повратна карта кошта 205 HKD (хонгконгшких долара) али електрон картице не раде у Хонг Конгу, само обичне, кредитне са рељефним бројевима. Мењам новац на аеродрому, што је увек најлошије решење због курса. Воз има само две станице и трећу у центру Хонг Конга где силазим. Путовање је трајало двадесетак минута пошто се воз кретао великом брзином. Први утисак одаје савршено организовану земљу. Прелазим на локални метро али ту морам да докупим карту иако је на сајту метроа писало да је путовање локалним метроом бесплатно за путнике Airport Express-а са или на аеродром али није. Метро је јефтин али аутомат не прима крупне апоене, картице знате већ, не раде а касирке нема. Назад пар спратова горе па на шалтер

информација где ситне новац па поново на аутомат и коначно после 20 минута карта је у рукама. Излазим напоље, први пут од Београда, све време се возим и ходам непрегледним ходницима, подземним и надземним тунелима.

Топлота. Јутро је топло, не осећам влагу од 80% како пише на екрану испред мене.

Гужва. Живо је и на све стране људи иду у потоцима и рекама сливајући се баш на раскрсницу на којој сам се задесио. Као у Јапану, упали се зелено на свим семафорима за пешаке и раскрсница је за трен ока пуна људи. Проналазим лако хотел. Рано сам дошао, улазак у собу је тек од 14h, али свуда у свету на рецепцији имају разумевања и прву собу која се ослободи и очисти дају госту са другог континента. Свуда али не и овде. Иако сам заспао на фотељи тик испред рецепције у 09:00 и будио се ко зна колико пута са питањем *да ли има сада соба* тек у 14:00 су ми саопштили усхићеним гласом: „Ваша соба је сада спремна“. Други свет и ја то разумем. Нисам дозволио да ме обесхрабри разлика у правилима и размишљању већ оран излећем на улицу у истраживање *терена*.

Главном улицом на Хонг Конг острву саобраћа трамвај на спрат. Један за другим пролазе у низу. Сваки носи рекламу познатих брендова гардеробе, накита, сатова и мобилних телефона. Свуда унаоколо на зградама висе огромне рекламе као на Тајмс Скверу у Њујорку. Чак постоји истоимени трг, додуше мањих размера. Из тржног центра у трговачку улицу, из трговачке улице у тржни центар — невероватан је број радњи са брендираном робом из целог света. Божићна је атмосфера као у Њујорку, у свим радњама свирају само Божићне песме. Ирваси и Деда Мразови помоћници су свуда унаоколо и вредно раде да свако мало и велико дете добије поклон. Сви нешто купују и носе много украсних и шарених кеса. Вадим из чепа папирић са плавим слоном у заглављу. Ако не кренем по унапред утврђеном списку изгубићу се по радњама и нећу ништа друго видети. За смештај сам изабрао део града Causseway Bay, имао сам опције Kowloon или од центра према

Keneddy Tow-у. Решио сам да обиђем све локације како бих могао да упоредим и стекнем јасну слику шта је најбоље за путнике. Хотела има много али се делови града драстично разликују. За почетак идем метроом до Централ станице. То ми је звучало најбоље, што и јесте. Ту се налазе најскупљи хотели, најлепше улице и најскупље радње. Прелепе, огромне скулптуре и модерна уметност су уклопљени са понеком зградом која можда само изгледа да је из неких старијих времена.

Брзо пловим реком људи даље према трајекту који саобраћа од Хонг Конг Ајланда до Kowloon-а. То су два дела града раздвојена заливом Јужног Кинеског мора. Трајект је јефтини јавни превоз, за 2 HKD (око 20 динара) аутомат избацује жетон за улазак на перон. Вожња траје пар минута. На мојој листи у Kowloon-у су: Gallery of Stars, Ladies Market, Temple Market, Kings Garden...

Занимљиво је што се неочекивано појави узвишење изнад улице, а пењањем се појављују нова тако да су читави паркови постављени на брда која се налазе између улица. Раздаљине су огромне и најбоље је користити јавни превоз за брзо пребацивање са места на место. Пешачењем се губи доста времена, али свакако без 10 километара дневно нећете проћи ако желите да видите што и ја. Ladies Market и Temple Market су у ствари пијаце са тезгама распоређеним дуж две улице, ништа посебно. Kowloon је сада на месту број 3 иза Централа (1) и Causseway Bay-а (2) на списку места где бих одсео. Има неколико прелепих паркова али остало виђено даје утисак хаоса и бувљака у односу на уређеност и склад претходна два. На ћошку улице Темпле Маркет вечерам али храна овде и није баш јефтина. Код нас ово не би био ни фаст фуд, а без 200-300 HKD не може ни да се презалогаци док је добар оброк у MC Donald-Доналд-у или KFC-у највише 70-80 HKD. Зато их ваљда има на скоро сваком ћошку и увек су пуни. Уморан од пешачења и провлачења кроз реке људи седам на метро и враћам се на Централ. Пао је мрак. Овде на Statue Square-у се пружа диван поглед на зграду HSBC банке (Хонг Конг — Шангај банкарске корпорације) која светли прелепо.

Са друге стране према води, постављена је новогодишња јелка са светлећим словима: Хонг Конг. Сви се сликају са јелком у позадини и шаљу слике у свет. Заиста је ово био диван дан, сваки трен је био испуњен.

Јутро је свануло ведро али су се по небеском своду убрзо навукли бели облаци. Време је монсуна и зна да буде променљиво али хладно неће бити, то је сигурно. Откривам трамвај на спрат. То је најбоље превозно средство на острву, саобраћа централном улицом, на спрату је угођај као на тури разгледања града. Трамвај је јефтин, 2.30 HKD, улази се на задња врата, а излази на предња и тамо се тачан износ убацује у кутију. Веома подсећа на трамваје из Сан Франциска. „Јурим“ према Keneddy Town-у Кенедду Тоњн-у од Causseway-а преко Централа и Ferry Луке за Макао после које окружење изгледа знатно лошије и не бих могао да препоручим тај крај за боравак па чак ни разгледање. Можда ће се временом развити као што се све развија овде. После 45 минута вожње не излазим из трамваја на задњој станици већ остајем да се што пре домогнем Централ-а. Огладнео сам од дуге вожње па свраћам у једну зграду и у лифту притискам дугме са називом пицерије. Лифт скаче набијајући ми притисак у уши и за пар секунди сам на 25. спрату. Погрешно, пицерија је у приземљу, али није погрешно што сам овде, одавде се пружа прелеп поглед унаоколо. Испод зграде је табла — To the Peak. Хеј, па то је на мојој листи, крећем одмах. Испред мене је висока зграда са прозорима као телевизорима (имамо и ми нашу Телевизорку у Београду). Из приземља зграде полази воз који пење туристе на врх брда са надморском висином од око 400 метара. Тамо се налази музеј Madame Tissaud и The Peak, видиковац са кога се пружа поглед од 360° на цео град. Иако је поподне, гужва је огромна, сви желе на врх. Воз уз велики успон и проласком кроз неколико успутних станица на којима не стаје, за само неколико минута стиже на врх. Одмах поред ове две атракције гради се и велики тржни центар за оне који су доле заборавили нешто да купе. Хонг Конг је рај за купохоличаре, а таквих посебно у Азији има много. Овде долазе из Кореје, Јапана, Кине, Тајланда, Индонезије и купују, купују, купују.

The Peak је грађевина необичног изгледа, а да би се дошло до терасе на врху прво се покретним степеницама прелази, изгледа ми, безброј нивоа опасаних радњама и људима који нешто нуде. Коначно последњи, излазим на терасу и добијам у руку папирић за сликање са градом у позадини. Kowloon Kowloon

Поглед је заиста предиван, пао је мрак у међувремену и град је засијао пуним сјајем. У првом плану, у подножју брда су централно лоцирани солитери, а у другом плану, преко залива, Kowloon и други делови града.

Гужва је на врхунцу, мобилни и други блицеви севају, слике се одмах шаљу по свету, бесплатни wifi Kowloon интернет ради пуном снагом.

И превише је за данас.

Бистро плаво небо су тек поподне прекрили они исти бели облаци од јуче, као да круже по заливу и чекају свој наступ. После истраживања Цоссабау-а открио сам многа лепа места, уређене улице и паркове. Тек предвече сам посегао за мојој листом и прочитао: Баухиниа Скуаре. На мапи не изгледа далеко али одлазак пешице се претворио у тумарање ходницима, кроз тржне центре, преко надвожњака и то баш може да одузме време. Али овако предвече, ни аутобус који иде тамо није добра идеја јер су огромне гужве на путевима који се налазе испод свих тих надвожњака и тржних центара. Некако сам се дочепео Еџпо центра на чијем предњем крају који гледа на залив се налази Bauhinia Square и Променада, шеталиште поред залива које гледа на Kowloon. Од почетка до краја Ехро центра треба добрих 20 минута хода кроз велелепно здање са безброј сала за конгресе, сајмове, скупове и симпозијуме, као када бисмо педесетак Сава центара ставили на једно место и

спојили. Ово је нешто невероватно, шта су ови људи направили. Испред се налази велики, златни споменик постављен у част независности Хонг Конга и престанка владавине Велике Британије 1997. године. Хонг Конг је посебна област у оквиру Кине која има скоро потпуни суверенитет као засебна држава али нема своју војску и министарство иностраних послова. Постоји још једна таква посебна област, то је Макао. Ту сам дописао на листу са плавим слоном: Макао — сутра.

Макао је коцкарски рај целе Азије. Исто што је Лас Вегас за Америку, само што је промет новца у казинима 50 пута већи од оног у Лас Вегасу. Макао се налази око 60 километара преко мора и широке делте Бисерне реке. Много је мање површине од Хонг Конга. Како путујем у другу државу, понео сам пасош и пролазим кроз царинску процедуру пре укрцавања на брод. Купио сам карту за први слободни брод у 11 али овде важе правила да ако има места у неком претходном, путници могу слободно да се укрцају и отпутују раније. Тако сам у 10:30 већ кренуо за Макао. После сат времена вожње Turbo Jet-ом који је више летео по води него пловио стигли смо у Макао. Сви натписи су на португалском. Макао је 1999. последња копнена територија која није више била колонија, већ је предата на управљање локалном становништву. У Макау важе посебни локални закони као што и Хонг Конг има своје, а питање државности може да буде постављено 2049. по споразуму Кине, Португалије и Макао.

На листи је Сенадо Сквер, главни трг. Успут пролазим поред невероватних грађевина. Зграда у облику цвета, Гранд Лисбоа, коцкарница и хотел. И таквих је много, посебно у делу града који зову Стрип по узору на Лас Вегас. Venecian Масао са гондолама, Parisienne Масао са Ајфеловом кулом...

На Сенадо тргу је живо, прилазе ми школарци да обаве анкету за странце. Све је украшено у новогодишњем духу. Атмосфера је сјајна. Са трга се слива река људи према главној атракцији, рушевинама цркве Светог Пола, такође на мојој листи. Много радњи са локалним производима је заменило познате брендове у Хонг Конгу. Није да их нема, али нису толико очигледни. Све се плаћа и хонгконшким доларима, а електрон картице поново раде, у свим радњама. Испред

рушевина су степенице препуне људи. Сви се сликају. Иза фасаде цркве нема ништа, одавно је срушена. После шетње по централним градским улицама седам на бус који вози право у луку, нешто ми говори да треба да пожурим. Сутра се враћам у Европу па да се лепо наспавам. Купујем карту за први слободан, али поучен искуством, стајем у ред за први који креће за 15 минута. У том глисеру нема пуно слободних места па ме шаљу у ред за чекање. Када су се сви укрцали пустили су и нас неколико из реда за чекање, остали нису могли да се укрцају. Чим смо испловили из луке, капетан се обратио путницима и рекао је да почиње да дува јак ветар делтом Бисерне реке и да сви остану везани на својим седиштима. Одједном је глисер почео да скаче по таласима тако да је сада летео од таласа до таласа снажно ударајући у сваки. Море је одједном показало лошу нарав и ево већ сат и по се возим као на ролер костеру.

Коначно је мало мирније јер смо се дочепали приобаља острва Хонг Конг. Излазим са глисера, а мноштво глисера је паркирано и празно. Пролазим пасошку контролу и поново добијам 14 дана боравка у Хонг Конгу јер сам излазио из земље. Могао сам и да се не вратим док не престане да дува јак ветак Бисерном реком јер је ово био последњи глисер из Макаа за Хонг Конг данас. На табли пише да се продају карте за сутра у 10 ујутро, а то би било касно за мој лет за Беч.

Много људи лежи по поду зграде јер су сви поласци отказани. Остављам ту гужву и крупним корацима газим према хотелу.

„Добар дан, опет се срећемо, како Вам је било у Хонг Конгу? " дочекује ме она иста стјуардеса.

Дивно, стварно личи на Њу Јорк у сред Азије. Обавезно га посетите.

Игор Врањешевих